

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

на председателя на ЦКС за периода 2015-2019 г.

(приета от 34-то Редовно общо събрание на ЦКС, проведено на 21.05.2015)

Цел: Осигуряване на устойчиво развитие чрез консолидиране на кооперативните организации и повишаване конкурентоспособността на кооперативния бизнес.

Постигането на целта ще осигури организационно и финансово стабилизиране на кооперациите и кооперативните съюзи. То е необходимо за приобщаване към кооперативната идея на все по-голяма част от обществото, която да приеме кооперативните принципи и ценности и да работи осъзнато и последователно за тяхното спазване и популяризиране. Това по естествен път ще разшири териториалния обхват и пазарния сегмент, в които консолидираните кооперативни организации ще осъществяват дейност в полза на своите членове и с тяхното активно участие.

При разработването на Програмата са отчетени:

- **различната степен на развитие на кооперативните организации от системата на ЦКС;**
- **достигнатия етап на реализиране на основните стратегически приоритети и цели;**
- **необходимостта от надграждане на постигнатото, по начин, който да осигури устойчиво развитие на кооперациите в България, които са доказали и доказват своята обществена значимост и социална отговорност през целия 125-годишен период на своето съществуване.**

Програмата отразява и дълбокото ми убеждение, че **визията за бъдещето на кооперативния бизнес модел** и на всяка една кооперативна организация зависи **от персоналната отговорност на всеки един председател и неговия екип**. От нас зависи какви кооперативни организации ще оставим на следващото поколение, което ще продължи да ги развива и в бъдеще.

Затова е **изключително важно** програмата да **бъде споделена от всички кооперативни лидери и кооперативни организации** – така както се обединихме при старта на търговска верига КООП преди повече от 8 години. Така тя ще **мобилизира нашите ресурси, потенциал и енергия за постигане на баланс между петте опорни точки** на нашето съществуване.

В центъра на това съществуване стои **кооперативната идентичност**, която чрез **максималното участие на членовете**, осигурено от **подходящата правна рамка и необходимия капитал**, създава **устойчивост и конкурентоспособност** на кооперативните организации и кооперативния бизнес. Те от своя страна засилват **видимостта и утвърждават кооперативната идентичност** и така кръгът се затваря.

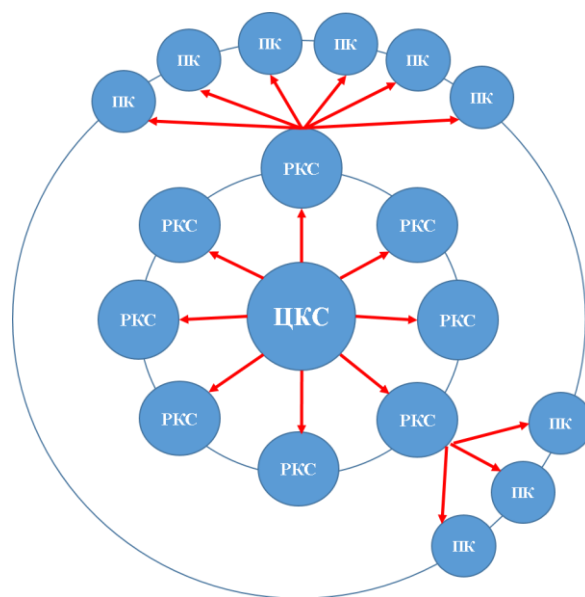
Постигането на баланс между петте опорни точки изисква да се предприемат действия в няколко основни направления:

Първо направление: Издигане на ново ниво на членството и управлението, както и на правата и отговорностите, които произтичат от тях.

Това предполага **взаимвръзката „кооперация-кооперативен съюз-ЦКС“** да се разглежда не като йерархична структура, а **като хоризонтална обвързаност и заинтересованост за реализиране на общи цели**, при спазване на основните кооперативни принципи и ценности.

Повече от 10 години при посещение на общите събрания се опитвам да обясня, че **Централният кооперативен съюз не е шапка, не е връх на пирамида**. Досегашната йерархична структура дава възможност във фундамента да има определен брой кооперации, чиито цели и политика, не се подкрепят от кооперативните съюзи и от Централния кооперативен съюз. Това създава предпоставки при криза тези кооперации да проявяват реакции и да предприемат действия, които разклащат цялата „пирамида“ до върха, защото **създават нестабилен фундамент**.

От друга страна, **хоризонталната структура**, която предлагам на Вашето внимание, подчинява връзките помежду ни на **взаимния интерес и взаимната информираност**. Тя ще ни помогне да **запълним празните територии с кооперативна дейност** и така **ще увеличи нашето икономическо, обществено и социално влияние** в отделните региони и в страната като цяло.

Йерархична структура

Хоризонтална структура

Отчитайки практическите аспекти на преминаването от йерархична (пирамидална) към хоризонтална структура на взаимовръзка е необходимо:

- **Оптимизиране на органите за управление и подобряване на диалога с членовете на организацията** (кооперация, кооперативен съюз, ЦКС) с цел повишаване отговорност за реализиране на взетите решения.

- **Целенасочена работа за прием на млади хора и такива в активна трудоспособна възраст и по-активното им ангажиране в дейността и управлението** на кооперативната организация.

- **Разработване на основните параметри на успешна и икономически устойчива кооперация и кооперативен съюз и реализиране на стратегическата задача за консолидиране на кооперативни организации и бизнес.**

- **Обективна оценка на потенциала за развитие** на отделните кооперации и съюзи, изготвена с участие на представители от всички нива – кооперации, кооперативни съюзи и ЦКС, и **открито обсъждане на възможностите и предприемане на реални действия за консолидиране на кооперативни организации.** Целта е съхранение на имущество, запазване на членове и гарантиране предоставянето на стоки и услуги, от които те имат нужда, и утвърждаване на авторитета на кооперативните организации в местните общности.

Второ направление: Осигуряване на правна рамка, осигуряваща максималното участие на членовете и подкрепяща кооперативния растеж и устойчивост.

Създаване на правна рамка, която отчита параметрите на устойчивата кооперация и съхранява кооперативната идентичност, може да се постигне чрез:

- **Мониторинг и оценка на действащата нормативна уредба** (национално и международно законодателство) **и нейното влияние върху дейността на кооперативните организации** – идентифициране на проблемните области и предложения за тяхното преодоляване.

- **Продължаващо хармонизиране на уставите с цел гарантиране устойчивостта на кооперативните организации** и защита на техните интереси и интересите на техните членове.

- **Методическа подкрепа на кооперативните организации в процеса на консолидация.**

Трето направление: Осигуряване на надежден кооперативен капитал при гарантиран контрол от членовете.

- **Гарантиране капитала на кооперативната организация чрез утвърждаване на правила,** които да дават възможност за своевременна реакция и свикване на общото събрание при нарушения от страна на председателя или управителния съвет, водещи до накърняване интересите на членовете собственици.

- **При разпределение на формираната печалба** преимуществено да се оценят потребностите от инвестиции, защита интересите на членовете – собственици и изпълнението на социалните функции на организацията.

Четвърто направление: Отговорно управление на ресурсите, утвърждаващо кооперациите като носители на икономическа и социална устойчивост и конкурентоспособност.

Отчитайки фактът, че бъдещето принадлежи на организациите, които инвестират в „споделената полза”, ние трябва да **очертаем визията на кооперативната икономика,** която да **осигури стабилност и устойчивост на кооперативните организации и ползи за всички членове,** а не за тесен кръг от тях. Това означава:

- **Повишаване конкурентоспособността на традиционната за нас търговска дейност,** чрез фокусирането ѝ основно върху потребностите на членовете и общността.

- **Разширяване на пазарния дял на останалите традиционни дейности** (хлебопроизводство, селско стопанство, изкупуване, туризъм) **чрез по-ефективно използване на възможностите за финансовото им подпомагане със средства по Оперативните програми в периода 2014-2020 г.**

- **Развитие на единния кооперативен пазар** по начин, който да **осигури и повишава „споделената полза” за членовете,** които извършват дейността. Това се отнася както за традиционните кооперативни дейности – търговия, промишленост,

изкупуване, селско стопанство, туризъм, така и за новите дейности, които ще се развиват от кооперативните организации – мобилни услуги, производство на екологична енергия, оказване на социални услуги на хора с увреждания и неравностойно положение и др.

- **Оценка на възможността за диверсификация на дейностите и развиване на нови дейности**, за които има потребност и пазар в региона, например производство на екологично плодове, зеленчуци, мляко, месо, мед и други продукти с висока добавена стойност, които да се реализират в обектите от веригата КООП.

- **Намаляване на енергийните разходи чрез доставка на енергия от свободния пазар.**

Пето направление: Изграждане и защита на кооперативната идентичност чрез формулиране на ясни, разпознаваеми и вдъхновяващи кооперативни послания

Това може да се постигне чрез:

- **Формулиране на общо послание за разпознаване на кооперативните организации като устойчиви и социално ангажирани** с преодоляването на проблемите в обществото.

- **Използване на съвременните средства за комуникация и визуализация** на кооперативната идентичност (интернет страници, социални мрежи, КООП Радио и др.), които да са разпознаваеми от младите хора и да спомагат за приобщаването им към нея.

- **Разработване на правила за използване** в системата на ЦКС на утвърдената от Международния кооперативен алианс марка СООР (лога, знаци, знамена, табели, етикети и т.н.) и преминаване към единна визия.

- **Популяризиране на добрата кооперативна практика и споделяне на опит** чрез издаване на списания, брошури, електронни бюлетени и **по-активно използване на интернет страницата на ЦКС** и кооперативните страници в социалните мрежи.

Реализирането на тази програма ще осигури необходимата устойчивост и конкурентоспособност на нашите кооперативни организации и ще ни позволи да подобрим своя обществен и социален имидж, което ще бъде и нашият достоен принос за изпълнение целите на Кооперативното десетилетие.